

Dosar nr. 3ra-753/20

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (L. Bagrin)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Victor Burduh
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Zghibartă împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea și achitarea pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au admis apelurile declarate de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o decizie nouă de respingere ca neîntemeiată a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 29 decembrie 2016 Ion Zghibartă reprezentat de avocatul Valentin Găină a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și recalcularea și achitarea pensiei.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că a activat în organele afacerilor interne în perioada 01 februarie 1978 – 14 decembrie 1998, fiind concediat în legătură cu atingerea limitei de vârstă, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI.

Ion Zghibartă a menționat că la începutul anului 2014 s-a adresat Ministerului Afacerilor Interne cu mai multe cereri, cereri prelabile, demersuri și plângeri. Urmare a petițiilor adresate, în calculul total al vechimii în muncă a fost inclusă activitatea din perioada 01 noiembrie 1973- 25 ianuarie 1978, care constituie 3 ani

2 luni 24 zile, în care a activat în cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare a MAI RSSM.

În continuare, reclamantul a relevat că la 29 noiembrie 2016 a adresat o cerere prealabilă Ministerului Afacerilor Interne, solicitând calcularea corectă a vechimii totale de activitate pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, inclusiv prin includerea cu înlesniri a perioadei 01 noiembrie 1974 - 25 ianuarie 1978 (care i-a fost calculată doar ordinar, însă urma ai fi calculată dublu), stabilirea corectă a pensiei, indemnizațiilor (adaosurilor, sporurilor) și indexațiilor cuvenite începând cu momentul ieșirii la pensie, cât și achitarea diferenței acestora neplătite din vina organelor care le-au stabilit incorect.

Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină, a menționat că Ministerul Afacerilor Interne, prin scrisoarea nr. 10/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016 i-a refuzat în admiterea cerințelor înaintate, motivând prin prevederea stabilită de art. 20 din Legea cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994.

Reclamantul consideră că Ministerul Afacerilor Interne ilegal i-a respins cererea prealabilă, deoarece cerințele privind stabilirea vechimii în serviciu în conformitate cu pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, nu au fost anterior examinate de către instanțele de judecată.

Astfel, Ion Zghibartă reprezentat de avocatul Valentin Găină a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, a considera ilegal refuzul Ministerul Afacerilor Interne, expus prin scrisoarea nr. 10/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016, privind calcularea corectă a vechimii în muncă la stabilirea pensiei, inclusiv prin includerea conform pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și sistemului penitenciar, a înlesnirilor pe perioada 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (03 ani, 2 luni și 24 zile), în calculul total al vechimii în serviciu în cadrul organelor afacerilor interne, stabilirea corectă a pensiei, indemnizațiilor și indexațiilor începând cu momentul ieșirii la pensie, achitarea diferenței pensiei, indemnizațiilor și indexațiilor neachitate în termen, prezentarea calculului corect al vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în cadrul organelor afacerilor interne, a pensiei, indemnizațiilor și indexațiilor cuvenite, începând cu momentul ieșirii la pensie; obligarea Ministerului Afacerilor Interne să-i includă conform pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și sistemului penitenciar, înlesnirile pentru perioada 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (03 ani, 2 luni și 24 zile) în calculul total al vechimii în muncă la stabilirea pensiei în cadrul organelor afacerilor interne; obligarea Ministerului Afacerilor Interne să-i calculeze pensia începând cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din calculul total al vechimii în muncă în cadrul organelor afacerilor interne, cu includerea anterioară a perioadei de la 01 noiembrie 1973 –

25 ianuarie 1978, cât și a perioadei cu înlesniri de la 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (03 ani, 2 luni și 24 de zile); obligarea Ministerului Afacerilor Interne să-i calculeze corect îndemnizațiile și indexațiile cuvenite, reieșind din noul calcul al pensiei stabilite conform prevederilor legale; obligarea Ministerului Afacerilor Interne să-i achite diferența pensiei, îndemnizațiilor și indexațiilor ce i se cuvin, neachitate în termen din vina celor care le-au stabilit incorect și să-i prezinte calculul inițial al vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în cadrul organelor afacerilor interne la momentul ieșirii la pensie, cât și cel corect după includerea perioadei 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978, calculul inițial al pensiei stabilit la momentul ieșirii la pensie, cât și cel după includerea anterioară a perioadei 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978, și calculul îndemnizațiilor și indexațiilor cuvenite, stabilite din momentul ieșirii la pensie – prezent, inclusiv după includerea anterioară a perioadei 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978 și efectuarea recalcului pensiei.

Pe parcursul examinării cauzei, și anume la 31 mai 2018, la 04 septembrie 2017, 04 octombrie 2017, la 05 decembrie 2017 reclamantul, prin intermediul reprezentantului său a depus cereri de concretizare a pretențiilor, ultimile solicitări fiind constatarea ilegalității refuzurilor Ministerului Afacerilor Interne, expus prin scrisoarea nr. 10/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016 și Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus prin scrisoarea nr. G-526/18 din 05 martie 2018; obligarea calculării de către Ministerul Afacerilor Interne a vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în cadrul organelor afacerilor interne, începând cu momentul pensionării – 14 decembrie 1998 – în mărime de 27 ani 2 luni 10 zile; obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă cu înlesniri perioada 01 noiembrie 1974-25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), în calculul total al vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în cadrul organelor afacerilor interne, să stabilească pensia în mărime de 75%, cu adausurile, sporurile și indexațiile, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani (71%) și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%), să stabilească și să achite restanța și diferența pensiei cu adausuri, sporurile și indexațiile ce i se cuvin, conform prevederilor legale în vigoare, începând cu momentul ieșirii la pensie, neplătite în termen din vina organelor care au stabilit incorect vechimea în serviciu și mărimea pensiei, care la 01 decembrie 2017 constituie suma de 63227,31 de lei; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească și să achite pe viitor pensia cu adausuri, sporurile și indexațiile ce i se cuvin, luând ca bază mărimea pensiei indexată la situația din 01 aprilie 2017 în sumă de 4 121,79 de lei, cu indexarea acestora anuală ulterioară, conform prevederilor legislației în vigoare și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 3000 de lei (f.d. 83, 114, 117, 181, 216, 229, Vol.I).

Prin încheierea protocolară din 31 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost antrenată în proces Casa Națională de Asigurări Sociale în calitate de copârât (101-102, vol. I).

Prin hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Zghibarță reprezentat de avocatul

Valentin Găină împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea și achitarea pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată s-a admis parțial.

S-a constatat ilegalitatea refuzurilor Ministerului Afacerilor Interne, expus prin scrisoarea nr. 10/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016 și Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus prin scrisoarea nr. G-526/18 din 05 martie 2018.

S-a obligat în mod solidar Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale să includă în conformitate cu prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, perioada 01 noiembrie 1974-25 ianuarie 1978. cu înlesniri, în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne al reclamantului Ion Zghibartă.

S-a obligat în mod solidar Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească pensia în mărime de 75%, cu sporurile și indexațiile ce se cuvin reclamantului Ion Zghibartă, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie 14 decembrie 1998, reieșind din calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani (71%) și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%).

S-a obligat în mod solidar Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite reclamantului Ion Zghibartă restanța și diferența pensiei cu sporurile și indexațiile ce se cuvin, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie 14 decembrie 1998.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări să stabilească și să achite pensia cu sporurile și indexațiile ce se cuvin reclamantului Ion Zghibartă, cu indexarea acestora conform prevederilor legislației în vigoare.

S-a încasat în mod solidar din contul Ministerului Afacerilor Interne și Casei Națională de Asigurări Sociale, în beneficiul reclamantului cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca nefondate (f.d. 10-11, 16-28, vol. II).

La 31 mai 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii lui Ion Zghibartă, ca fiind neîntemeiată.

La 19 iulie 2018 Ministerului Afacerilor Interne a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile depuse de către Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne și s-a menținut hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 84, 85-103, vol. II).

Prin decizia din 10 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a casat decizia din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-au admis apelurile declarate de Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne, s-a casat hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o decizie nouă de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată.

La 09 ianuarie 2020 Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină a declarat recurs împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Recurentul a indicat că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău nr.3a-1406/18 din 29 octombrie 2019 a recepționat-o la 13 decembrie 2019.

În continuare, recurentul a precizat că nu este de acord cu decizia nr.3a-1406/18 din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, o consideră nefondată și pasibilă de a fi casată, din următoarele considerente.

În motivarea cererii de recurs, Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină au reiterat poziția expusă asupra cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar indicând că instanța ierarhic inferioară nu a constatat corect circumstanțele cauzei, a interpretat și aplicat în mod eronat legea, fapt ce a dus la adoptarea unei decizii ilegale și încălcarea drepturilor și libertăților sale fundamentale.

Recurentul consideră eronată, concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de chemare în judecată înaintată la 29 decembrie 2016.

În opinia recurentului, instanța de apel eronat a ajuns la această concluzie, deoarece nu a studiat circumstanțele ambelor cauze, cerințele înaintate în ambele cereri și motivele respingerii de către Curtea de apel Chișinău prin decizia din 18 iunie 2015 a cererii de chemare în judecată, înaintată la 26 mai 2014.

Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină a susținut că adoptând decizia din 29 octombrie 2019, instanța de apel n-a luat în considerare temeiurile în baza cărora Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 18 iunie 2015 a respins cererea de chemare în judecată înaintată și anume prevederile articolelor 51 și 61 ale Legii cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr.1544-XII din 23 iunie 1993, conform cărora „dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferența de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute” și „recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi”; Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției sunt două persoane juridice de sine stătătoare, doi angajatori diferiți a diferitor subdiviziuni, iar asigurarea cu pensie, conform Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, urma a fi efectuată doar de angajator, care în cazul său este Ministerul Afacerilor Interne.

Astfel, reieșind din considerentele expuse de Curtea de Apel Chișinău în decizia din 18 iunie 2015 și anume că conform articolelor 51 și 61 ale Legii cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, recalculul pensiei stabilite recurentului urma a fi efectuat doar de către MAI și doar pentru 12 luni de zile, cât și a faptului că ulterior rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești a aflat de la foștii colegi cu care a activat anterior, că acestora le-a fost recalculată vechimea totală în serviciu prin includerea cu înlesniri la lucrările în subteran ce se includ în perioada de activitate în cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare a MAI, la 29 noiembrie 2016 a adresat o cerere prealabilă Ministerului Afacerilor Interne, solicitând calcularea corectă a vechimii totale de activitate pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, inclusiv prin includerea cu înlesniri a perioadei 01 noiembrie 1974 - 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile, care i-a fost calculată doar ordinar, însă urma a-i fi calculată dublu), care se include totalmente în perioada 01 noiembrie 1973 - 25 ianuarie 1978 (4 ani 2 luni 24 zile, recunoscută de MAI în anul 2014 și inclusă în vechimea de serviciu pentru fixarea pensiei începând cu momentul ieșirii la pensie), stabilirea corectă a pensiei, indemnizațiilor (adaosurilor, sporurilor) și indexațiilor cuvenite începând cu momentul ieșirii la pensie, cât și achitarea diferenței și restanței acestora neplătite din vina organelor care le-au stabilit incorect.

Recurentul a mai menționat că, deoarece Ministerul Afacerilor Interne prin scrisoarea nr. 10/G-A/p- 743/16 din 14 decembrie 2016 i-a refuzat admiterea cerințelor înaintate, motivând prin prevederea stabilită de art. 20 din Legea cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994, deși cerința privind calcularea corectă a vechimii totale de activitate pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, inclusiv prin includerea cu înlesniri a perioadei 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile, care i-a fost calculată doar ordinar, deși urma a-i fi calculată dublu) a fost înaintată pentru prima oară și deci Ministerul Afacerilor Interne era obligat să se expună asupra acesteia.

La 29 decembrie 2016 recurentul a înaintat cererea de chemare în judecată, în care reieșind din considerentul expus de Curtea de Apel Chișinău în decizia din 18 iunie 2015 și anume că conform prevederilor articolelor 51 și 61 ale Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993, recalculul pensiei stabilite urmează a fi efectuat doar pentru 12 luni de zile, a solicitat deja nu recalculul pensiei, dar stabilirea vechimii în muncă cu înlesniri și stabilirea pensiei în mărime de 75%, cu adausurile, sporurile și indexațiile, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie.

Prin urmare instanța de apel eronat a ajuns la concluzia înaintării de către Ion Zghibartă a aceluiași cerințe în cererile de chemare în judecată înaintate la 26 mai 2014 și 29 decembrie 2016. Or, dacă în cererea de chemare în judecată înaintată la 26 mai 2014 a solicitat recalcularea pensiei, atunci în cea din 29 decembrie 2016, cu concretizările și modificările ulterioare, a solicitat deja nu recalculul pensiei, dar stabilirea vechimii în muncă cu înlesniri și stabilirea pensiei în mărime de 75%, cu adausurile, sporurile și indexațiile, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, cerințe ce sunt total diferite, deoarece dacă recalcularea pensiei urmează a fi efectuată doar pentru o

perioadă de 12 luni, apoi stabilirea pensiei urmează a fi efectuată pentru toată perioada de după ieșirea la pensie, motivul fiind stabilirea de către angajații Ministerului Afacerilor Interne a vechimii în muncă și a pensiei contrar prevederilor legale.

Recurentul consideră că instanța de apel greșit și eronat a apreciat circumstanțele cauzei. Astfel, în compartimentul „Materialul probatoriu administrat de instanța de fond”, se indică faptul privind atestarea de către materialele cauzei că Ion Zghibartă a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne în perioada din 01 februarie 1979 - decembrie 1998. Or, acest fapt nu este corect, deoarece conform documentelor anexate la materialele cauzei, dar și hotărârii instanței de fond din 23 mai 2018 este probat faptul activității lui Ion Zghibartă în organele afacerilor interne în perioada 01 februarie 1978 – 14 decembrie 1998.

Recurentul a susținut că în același compartiment, instanța de apel a menționat că la fel, materialele cauzei atestă și faptul că, la data de 02 martie 2018, reprezentantul lui Ion Zghibartă, avocatul Valentin Găină a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cererea prealabilă, prin care a solicitat să fie dispusă, în comun cu Ministerul Afacerilor Interne: includerea în calculul total al vechimii în serviciu, acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, cu înlesniri a perioadei 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), în conformitate pct, 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994”. Astfel, consideră că nici acest fapt nu este corect, deoarece în cererea prealabilă adresată Casei Naționale de Asigurări Sociale se solicită obligarea în comun cu Ministerul Afacerilor Interne a includerii în calculul total al vechimii în serviciu, acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, cu înlesniri a perioadei 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, dar nici de cum a perioadei 01 noiembrie 1973 - 25 ianuarie 1978, care constituie 4 ani 2 luni 24 zile și a fost recunoscută de Ministerul Afacerilor Interne în anul 2014 și inclusă în calculul total al vechimii în muncă.

În același context, recurentul a indicat că, instanța de apel în același compartiment, greșit și eronat menționează că ulterior, nefiind de acord nici cu răspunsul sus enunțat, prin cererea de concretizare a pretențiilor reprezentantul lui Ion Zghibartă - avocatul Valentin Găină a solicitat a considera ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne expus în scrisoarea nr. 10/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016 și Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus prin scrisoarea nr.G- 526/18 din 05 martie 2018; a constata recunoașterea și stabilirea de către Ministerul Afacerilor Interne a vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, începând cu momentul ieșirii la pensie 14 decembrie 1998 - în mărime de 27 ani 02 luni 10 zile; a obliga Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale să includă în conformitate cu prevederile pct.8 lit. d) Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, cu înlesniri perioada din 01 noiembrie 1994 - 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), în calculul total al vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne ”. Or, Ion Zghibartă a ieșit la pensie la 14 decembrie 1998, dar nu la 14 decembrie 1978, iar în cererea de concretizare și

modificare a cerințelor în pct.4 lit. a) este cert indicată perioada solicitării includerii cu înlesniri în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne - 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978, dar nici de cum nu 01 noiembrie 1994 - 25 ianuarie 1978.

De asemenea, consideră că în textul deciziei motivate instanța de apel confundă perioadele la care face referire reclamantul/intimatul și termenul corect calculat al acestor perioade: și anume 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978 (4 ani 2 luni 24 zile) care este perioada inclusă în anul 2014 de Ministerul Afacerilor Interne în calculul vechimii totale în muncă pentru stabilirea pensiei cu perioada 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile, care se include total în perioada 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978 și care i-a fost calculată doar ordinar, deși urma a-i fi calculată dublu), solicitată în anul 2016 pentru includerea conform pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, cu înlesniri în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, deoarece a activat la lucrări de subteran.

Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină nu este de acord nici cu concluzia instanței de apel precum că astfel, acestea fiind constatate, Colegiul consideră că pretenția reclamantului/intimatului cu privire la obligarea Ministerului Afacerilor Interne să-i recalculeze și să-i achite pensia pentru toată perioada de după ieșire la pensie (decembrie 1998), reieșind din vechimea totală de activitate în organele afacerilor interne, după includerea perioadei din 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978, care constituie 27 ani și procentul de calcul al pensiei de 75 %, este una neîntemeiată, motiv din care urmează a fi respinsă, or, materialele cauzei atestă cu certitudine faptul că pensia lui Ion Zghibartă i-a fost calculată și achitată corect de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, intimatul făcând cunoștință cu calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei efectuat de organele de pensionare a Ministerului Afacerilor Interne contra semnătură, deoarece a fost concediat în legătură cu atingerea limitei de vârstă, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI, fiindu-i stabilită inițial vechimea în serviciu în mărime de 23 ani 11 luni 16 zile, fapt confirmat prin calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei, întocmit în luna martie 1999, apoi recalculat la 22 ani, dar care nu includeau perioada de activitate în calitate de salariat civil în cadrul DIP al MAI de la 01 noiembrie 1973-25 ianuarie 1978 (4 ani 2 luni 24 zile). Ulterior, în anul 2014 după ce această perioadă a fost inclusă în calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei, i-a fost efectuat recalculul pensiei și achitată diferența acesteia doar pentru perioada 01 septembrie 2012-31 decembrie 2013, dar nu pentru toată perioada de după ieșirea la pensie, începând cu 14 decembrie 1998, în pofida faptului că nu i-a fost inițial corect stabilită vechimea în muncă și mărimea pensiei din vina angajaților Ministerului Afacerilor Interne. În același timp, deși de către Ministerul Afacerilor Interne s-a făcut trimitere la prevederile art.51 alin.(2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, conform căruia, diferențe de pensie recalculată se poate plăti doar pentru 12 luni trecute, recurentului i-a fost efectuat recalculul și achitată diferența pensiei pentru o perioada de 15 luni – 01 septembrie 2012-31 decembrie 2012. Prin urmare,

instanța de apel nu a luat în considerare nici dreptul constituțional imprescriptibil de stabilire a pensiei lui Ion Zghibartă.

Astfel, recurentul nu este de acord și consideră greșită și eronată concluzia instanței de apel, precum că în prezenta cauză, Ion Zghibartă și-a reformulat pretențiile, acestea fiind înaintate față de Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, solicitând constatarea ilegalității refuzurilor Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale, expuse prin scrisoarea nr. IO/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016 și scrisoarea nr.G-526/18 din 05 martie 2018; recunoașterea și stabilirea de către Ministerul Afacerilor Interne a vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne începând cu 14 decembrie 1998 în mărime de 27 ani 02 luni 10 zile, și obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale: să-i includă lui Ion Zghibartă în conformitate cu prevederile pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, cu înlesniri perioada din 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, să-i stabilească pensia în mărime de 75%, cu adausurile, sporurile și indexațiile, în comormitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%), să-i stabilească și să-i achite restanța și diferența pensiei cu adausurile, sporurile și indexațiile ce i se cuvin, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, începând cu momentul ieșirii la pensie, neplătite în termen din vina organelor care au stabilit incorect vechimea în serviciu și mărimea pensiei, care la data de 01 decembrie 2017 constituia suma de 63227,31 lei, deoarece inițial la 29 decembrie 2016 cererea de chemare în judecată a fost înaintată doar față de Ministerul Afacerilor Interne și doar ulterior, urmare a intrării în vigoare la 01 ianuarie 2017 a Legii nr.282 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, conform căreia a fost abrogat art.10 și modificate articolele 48, 49, 52 și 58 din Legea nominalizată, cât și a Hotărârii Guvernului nr.1427 din 28 decembrie 2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție, iar obligațiunea stabilirii și plății pensiilor și a diferenței pensiei neplătite pentru toată perioada de după ieșirea la pensie i-a revenit Casei Naționale de Asigurări Sociale, instanța de fond a atras în proces Casa Națională de Asigurări Sociale, iar reclamantul și-a modificat și concretizat pretențiile, deoarece potrivit prevederilor legale începând cu 01 ianuarie 2017, acesteia îi revine în prezent obligațiunea de a-i stabili reclamantului pensia începând cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din vechimea în serviciu de 27 ani și temeiul ieșirii la pensie pentru vechime în muncă (serviciu) și limită de vârstă, iar în conformitate cu art.54 din prezenta Lege de a-i achita diferența pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit pensia pentru

toată perioada precedentă fără limite în timp, începând cu momentul ieșirii la pensie. Astfel, este probat faptul, că greșeala admisă de către Ion Zghibartă în cererile prealabile, cât și în cerințele sale înaintate în cererea de chemare în judecată la 26 mai 2014 și concretizate în instanța de judecată, constă în faptul, că a solicitat recalculul pensiei și plata diferenței pensiei neachitate pentru întreaga perioadă de activitate în MAI, reieșind din vechimea totală de activitate în organele afacerilor interne, după includerea perioadei 01 noiembrie 1973- 25 ianuarie 1978, care constituie 27 ani și procentul de calculare a pensiei de 75 %, atunci când urma să solicite nu recalculul pensiei, dar stabilirea corectă a acesteia începând cu momentul ieșirii la pensie și plata diferenței pensiei neachitate, aceste cerințe înaintându-le deja în cererea de chemare în judecată din 29 decembrie 2016, și ulterior în cererile de modificare și concretizare a pretențiilor înaintate. Or, conform practicii judiciare existente la momentul adoptării hotărârii în instanța de fond la 23 mai 2018, cât și la momentul adoptării deciziei Curții de Apel Chișinău la 06 februarie 2019 obligațiunea de stabilire a vechimii în muncă, stabilire a mărimii pensiei și plată diferenței acesteia revenea în mod solidar Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale sau Ministerului Afacerilor Interne până la 31 decembrie 2016 și Casei Naționale de Asigurări Sociale începând cu 01 ianuarie 2017. Doar începând cu data de 22 mai 2019, când pentru prima dată Curtea Supremă de Justiție a menținut hotărârile adoptate de instanțele inferioare de obligare a Ministerului Afacerilor Interne de a stabili doar vechimea în muncă, iar Casei Naționale de Asigurări Sociale mărimea pensiei, începând cu momentul ieșirii la pensie și achitarea diferenței acesteia, s-a modificat și practica juriciară. Or, unul din argumentele Curții Supreme de Justiție expuse în decizia din 10 iulie 2019, prin care s-a dispus rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău îl constituie faptul că actualmente pensiile se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

La fel, nu este de acord nici cu concluzia instanței de apel, precum că, prin cererea de chemare în judecată precum și prin cea concretizată reclamantul a mai solicitat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite pe viitor pensia cu adausurile, sporurile și indexațiile ce i se cuvin, luând ca bază mărimea pensiei indexată la situația din 01 aprilie 2017 în sumă de 4121,79 lei cu indexarea acestora anuală ulterioară, conform prevederilor legislației în vigoare (f.d.229 Voi. I), deoarece instanța de apel nu s-a expus privitor la ilegalitatea cerinței înaintate, iar înaintând pretenția dată s-a condus de decizia irevocabilă a Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 09 iulie 2008, adoptată urmare a examinării cererii de recurs înaintată împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2008, prin care s-a dispus însasarea de la Ministerul Afacerilor Interne a diferenței neachitate a majorării de pensie ca participant la acțiunile de luptă pentru integritatea RM, în rest menținând hotărârea instanței de apel, cu concretizarea în dispozitivul acesteia că pe viitor Ministerul Afacerilor Interne se obligă să-i calculeze lui Ion Zghibartă majorarea de pensie conform art.16 alin.(1) lit.a) din Legea 1544-XII din 23 iunie 1993 (dosarul nr.3r-1556/08).

Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină a indicat dezacordul și cu concluzia instanței de apel, precum că nu poate fi admisă nici pretenția privind

obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă cu înlesniri perioada din 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, precum și să-i stabilească pensia în mărime de 75%, cu adausurile, sporurile și indexațiile, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din calcul total al vechimii în serviciu acumulat pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani (71%) și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%), deoarece perioada din 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978, deja este inclusă în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, fapt confirmat prin răspunsul Direcției Economie și Finanțe a Ministerului Afacerilor Interne nr. 15/3-Z-64/14 din 31 martie 2014 (f.d. 171 Vol.I)”, or, instanța de apel a confundat perioada care urma a fi calculată cu înlesniri 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), cu perioada 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978 (4 ani 2 luni 24 zile) recunoscută de Ministerul Afacerilor Interne în anul 2014 și inclusă în calculul reînnoit al vechimii totale în muncă. Astfel, recurentul a reiterat că are dreptul la recalculul vechimii în muncă, inclusiv prin includerea cu înlesniri a perioadei 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), în calculul total al vechimii în serviciu acumulat pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, în cazul admiterii acestei cerințe, vechimea totală în muncă va constitui peste 30 ani, or, în acest caz conform prevederilor legale pensia nu poate depăși 75%, de aceea a și solicitat stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani (71%) și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%), începând cu momentul ieșirii la pensie.

Recurentul a notat că nu susține nici concluzia instanței de apel, precum că referitor la pretenția reclamatului/intimatului privind obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite restanța și diferența pensiei, începând cu momentul ieșirii la pensie, aceasta nu poate fi admisă având în vedere că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2015 pretențiile analogice ale reclamantului/intimatului au fost respinse ca fiind lipsite de temei, deoarece în cererea de chemare în judecată înaintată la 29 decembrie 2016 Ion Zghibartă, reieșind din considerentul expus de Curtea de Apel Chișinău în decizia din 18 iunie 2015 și anume că conform prevederilor art.51 și 61 ale Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993, recalculul pensiei stabilite urmează a fi efectuat doar pentru 12 luni de zile, a solicitat deja nu recalculul pensiei, dar stabilirea vechimii în muncă cu înlesniri și stabilirea pensiei în mărime de 75% și achitarea diferenței acestora cu adausurile, sporurile și indexațiile, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie. Or, aceste cerințe sunt diferite atât după sens, cât și după conținut celor solicitate în cererea de chemare în judecată înaintată la 26 mai 2014.

Recurentul nu este de acord nici cu concluzia instanței de apel, precum că acestea fiind constatate și ținând cont de faptul că, instanța de fond la emiterea hotărârii din 23 mai 2018 nu a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecătii, în consecință admițând erori în aprecierea probatoriului administrat și în interpretarea normelor legale, concluzionează despre necesitatea admiterii apelului

declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a apelului declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, casează hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 23 mai 2018 și emite o nouă hotărâre, prin care cererea înaintată de Valentin Găină în interesele lui Ion Zghibartă, se respinge ca fiind neîntemeiată. Or, instanța de fond a examinat cauza minuțios în cadrul a 12 ședințe de judecată, atunci când instanța de apel a adoptat decizia de admitere a apelurilor și casare a hotărârii primei instanțe, iar din decizia motivată se constată aplicarea eronată a legii.

Prin urmare, recurentul a opinat că instanța de apel, aplicând eronat normele legii, a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, prin decizia adoptată încălcându-i dreptul de proprietate și la un trai decent protejate de Consituția Republicii Moldova și dreptul la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO.

La 09 iulie 2020 Ministerul Afacerilor Interne a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului declarat de Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină.

Totodată, la data de 27 iunie 2020, în adresa intimă, Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost expediată copia recursului declarat de către Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fiind recepționată la data de 10 iulie 2020 (f.d.221 vol. II), dar pînă la examinarea recursului, intimata Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus referință, prin care să-și expună opinia asupra recursului declarat de Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru urmează a fi casate și emisă o nouă decizie de admitere parțială a acțiunii înaintate de Ion Zghibartă, din următoarele motivele.

Colegiul menționează că la 29 noiembrie 2016 Ion Zghibartă s-a adresat cu o cerere prealabilă Ministerului Afacerilor Interne, prin care a solicitat calcularea corectă a vechimii totale de activitate pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, inclusiv prin includerea cu înlesniri a perioadei 01 noiembrie 1974 - 25 ianuarie 1978, stabilirea corectă a pensiei, indemnizațiilor (adaosurilor, sporurilor) și indexațiilor convenite începând cu momentul ieșirii la pensie (f.d.8-10 vol. I).

Prin scrisoarea nr. 10/G-A/p- 743/16 din 14 decembrie 2016, Ministerul Afacerilor Interne i-a refuzat examinarea cerințelor înaintate, motivând prin prevederea stabilită de art. 20 din Legea cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994, din motivul lipsei de noi argumente și informații (f.d.11 vol. I).

La data de 28 februarie 2018, recurentul Ion Zghibartă s-a adresat cu o cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale prin care a solicitat includerea cu înlesniri a perioadei 01 noiembrie 1974 - 25 ianuarie 1978 în calculul total al vechimii în muncă, stabilirea corectă a pensiei, indemnizațiilor (adaosurilor, sporurilor) și indexațiilor convenite începând cu momentul ieșirii la pensie (f.d.230 vol. I).

Prin răspunsul nr. G-526/18 din 05 martie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că solicitările înaintate de recurent sunt obiectul unui litigiu aflat în examinare în instanța de judecată, și asupra temeiniciei acestora urmează se se expună instanța de judecată (f.d.231 vol. I).

La 29 decembrie 2016 Ion Zghibartă reprezentat de avocatul Valentin Găină a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și recalcularea și achitarea pensiei.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul, prin intermediul reprezentantului său concretizându-și pretențiile a solicitat constatarea ilegalității refuzurilor Ministerului Afacerilor Interne, expus prin scrisoarea nr. 10/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016 și Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus prin scrisoarea nr. G-526/18 din 05 martie 2018; obligarea calculării de către Ministerul Afacerilor Interne a vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în cadrul organelor afacerilor interne, începând cu momentul pensionării – 14 decembrie 1978 – în mărime de 27 ani 2 luni 10 zile; obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă cu înlesniri perioada 01 noiembrie 1974-25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), în calculul total al vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în cadrul organelor afacerilor interne, să stabilească pensia în mărime de 75%, cu adausurile, sporurile și indexațiile, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din calculul

total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani (71%) și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%), să stabilească și să achite restanța și diferența pensiei cu adausuri, sporurile și indexațiile ce i se cuvin, conform prevederilor legale în vigoare, începând cu momentul ieșirii la pensie, neplătite în termen din vina organelor care au stabilit incorect vechimea în serviciu și mărimea pensiei, care la 01 decembrie 2017 constituie suma de 63227,31 de lei; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească și să achite pe viitor pensia cu adausuri, sporurile și indexațiile ce i se cuvin, luând ca bază mărimea pensiei indexată la situația din 01 aprilie 2017 în sumă de 4 121,79 de lei, cu indexarea acestora anuală ulterioară, conform prevederilor legislației în vigoare și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 3000 de lei (f.d. 229, Vol.I).

Prin hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Zghibartă reprezentat de avocatul Valentin Găină împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea și achitarea pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată s-a admis parțial.

S-a constatat ilegalitatea refuzurilor Ministerului Afacerilor Interne, expus prin scrisoarea nr. 10/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016 și Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus prin scrisoarea nr. G-526/18 din 05 martie 2018.

S-a obligat în mod solidar Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale să includă în conformitate cu prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, perioada 01 noiembrie 1974-25 ianuarie 1978, cu înlesniri, în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne al reclamantului Ion Zghibartă.

S-a obligat în mod solidar Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească pensia în mărime de 75%, cu sporurile și indexațiile ce se cuvin reclamantului Ion Zghibartă, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie 14 decembrie 1998, reieșind din calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani (71%) și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%).

S-a obligat în mod solidar Ministerul Afacerilor Interne și Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite reclamantului Ion Zghibartă restanța și diferența pensiei cu sporurile și indexațiile ce se cuvin, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie 14 decembrie 1998.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări să stabilească și să achite pensia cu sporurile și indexațiile ce se cuvin reclamantului Ion Zghibartă, cu indexarea acestora conform prevederilor legislației în vigoare.

S-a încasat în mod solidar din contul Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale, în beneficiul reclamantului cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca nefondate (f.d. 10-11 vol. II).

Prin decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-au admis apelurile declarate de Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Afacerilor

Interne, s-a casat hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o decizie nouă de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată (f.d.172-186 vol.II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că anterior prin decizia din 18 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins din lipsă de temei, pretenția formulată de Ion Zghibartă împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului de Poliție Orhei al IGP al Ministerului Afacerilor Interne privind obligarea ultimilor să-i recalculeze pensia pentru toată perioada de după ieșire la pensie (decembrie 1998), reieșind din vechimea totală de activitate în organele afacerilor interne, după includerea perioadei din 01 noiembrie 1973- 25 ianuarie 1978, care constituie 27 ani și procentul de calcul al pensiei de 75 % și să-i achite diferența pensiei neplătite pentru toată această perioadă. Iar, din răspunsul Direcției Economie și Finanțe a Ministerului Afacerilor Interne nr.15/3-Z-64/14 din 31 martie 2014, se atestă calcularea corectă a pensiei reclamantului, în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544- XII din 23 iunie 1993 și Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Iar, în baza calculului vechimii în muncă prezentat suplimentar de IP Orhei pentru perioada 01 noiembrie 1973 –25 ianuarie 1978 a fost inclusă în calculul pensiei.

Instanța de recurs conchide că instanța de apel eronat a concluzionat că urmează a fi respinsă pretenția privind obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă cu înlesniri perioada din 01 noiembrie 1973 - 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, precum și să-i stabilească pensia în mărime de 75%, cu adausurile, sporurile și indexațiile, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, reieșind din calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani (71%) și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%), deoarece perioada din 01 noiembrie 1973-25 ianuarie 1978 deja este inclusă în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne.

Instanța de recurs relevă că reclamantul Ion Zghibartă prin prezenta acțiune a solicitat obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă în conformitate cu prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, perioada 01 noiembrie 1974 - 25 ianuarie 1978, cu înlesniri, în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, dar nu a solicitat includerea perioadei 01 noiembrie 1973-25 ianuarie 1978 în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, precum greșit a reținut instanța de apel.

Mai mult decât atât, prin decizia din 13 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost casată încheierea din 15 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru prin care a fost încetat procesul în prezenta cauză în temeiul art. 265 lit. b) Cod de procedură civilă, și anume că într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă

irevocabilă (f.d.66-73 vol. I). Iar, în motivarea soluției enunțate s-a reținut că nu sunt întrunite condițiile încetării procesului civil prevăzute de art. 265 lit. b) Cod de procedură civilă, întrucât obiectul prezentei cereri de chemare în judecată diferă esențial de obiectul cererii de chemare în judecată înaintate la 29 mai 2019 la Judecătoria Centru, mun. Chișinău (f.d.71 vol. I).

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 123 alin(2) Cod de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Respectiv, instanța de recurs relevă că instanța de apel eronat a identificat obiectul prezentei acțiuni, or reclamantul Ion Zghibartă s-a referit la perioada 01 noiembrie 1974- 25 ianuarie 1978, cu înlesniri, dar nu a solicitat includerea perioadei 01 noiembrie 1973-25 ianuarie 1978 în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, pretenții diferite și care nu se exclud reciproc.

Prin urmare, instanța de apel eronat a ajuns la concluzia înaintării de către Ion Zghibartă a aceluiași cerințe în cererile de chemare în judecată înaintate la 26 mai 2014 și 29 decembrie 2016. Or, anterior la 26 mai 2014 a solicitat recalcularea pensiei, iar în prezenta acțiune a solicitat deja nu recalculul pensiei, dar stabilirea vechimii în muncă cu înlesniri și stabilirea pensiei în mărime de 75%, cu adausurile, sporurile și indexațiile, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, pretenții total diferite.

Instanța de recurs reține că instanța de apel a confundat perioadele la care face referire recurentul și termenul corect calculat al acestor perioade: 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978 (4 ani 2 luni 24 zile), perioada inclusă în anul 2014 de Ministerul Afacerilor Interne în calculul vechimii totale în muncă pentru stabilirea pensiei și perioada 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile, care se include total în perioada 01 noiembrie 1973 – 25 ianuarie 1978 și care i-a fost calculată doar ordinar, deși urma a-i fi calculată dublu, solicitată în anul 2016 pentru includerea conform pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, cu înlesniri în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne pe parcursul participării la lucrările de subteran.

Colegiul reține că din materialele cauzei rezultă că recurentul Ion Zghibartă a activat în Ministerul Afacerilor Interne în perioada 01 februarie 1978 – 14 decembrie 1998, cînd a fost eliberat în legătură cu atingerea vârstei de pensionare, fiindu-i stabilită pensia pentru limită de vîrstă de către Ministerul Afacerilor Interne prin încheierea nr. 013099 (f.d.92).

Conform art. 13 lit. b) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, în

redacția la data stabilirii pensiei recurentului, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne eliberate din serviciu pentru limită de vârstă sau din motive de boală care în ziua eliberării din serviciu au o vechime totală în muncă de cel puțin 25 de ani calendaristici, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciu militar sau în serviciu în organele afacerilor interne.

Colegiul reiterează că recurentul a solicitat obligarea în mod solidar a Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă perioada 01 noiembrie 1974- 25 ianuarie 1978, cu înlesniri, în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne al reclamantului Ion Zghibartă.

Art. 33 alin. (2) lit.a) al Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, în vigoare la momentul calculării vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei lui Ion Zghibartă, prevedea că vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează cu următoarele înlesniri: o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu.

Totodată, conform punctului 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Instanța de recurs reține că conform calcului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne lui Ion Zghibartă în vechimea în serviciu ca șofer de clasa a 3-a a fost inclusă perioada 01 noiembrie 1973-21 ianuarie 1978, fără careva înlesniri (f.d.97 vol. I).

Colegiul menționează că prin ordinul nr. 296-K din 26 noiembrie 1974 Ion Zghibartă a fost transferat în funcția de șofer cu ziua deplină de muncă în lucrări de subteran începând cu 01 noiembrie 1974 (f.d.88 vol. I), fapt menționat și în carnetul de muncă (f.d.15 vol.I).

Prin ordinul nr.22K din 25 ianuarie 1978 Ion Zghibartă a fost eliberat din funcția de șofer cu ziua deplină de muncă în lucrări de subteran începând cu 25 ianuarie 1978 (f.d.90 vol. I), fapt menționat și în carnetul de muncă (f.d.15 vol.I).

Respectiv, Colegiul conchide că Ion Zghibartă în perioada 01 noiembrie 1974- 25 ianuarie 1978 a activat în lucrări de subterană, și urma a fi inclusă în vechimea în serviciu cu înlesniri.

Totodată, se reține că art. 49 alin. (1) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, în redacția la data stabilirii pensiei recurentului, prevedea că pensiile pentru militarii în termen și pentru familiile lor se stabilesc de comisiile pentru stabilirea pensiilor (art.65 al Legii cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova), iar pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile lor de către organele de pensionare ale Ministerului Apărării, Ministerului Securității Naționale și Ministerului Afacerilor Interne, ținându-se cont de art.10 alin (1).

Respectiv, instanța de recurs relevă că la momentul stabilirii pensiei lui Ion Zghibartă organul competent pentru stabilirea pensiilor pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne era organul de pensionare al Ministerului Afacerilor Interne, care urma să stabilească corect vechimea în muncă a recurentului, obligație ce urmează a fi executată de aceasta. Or, Colegiul stabilind cu certitudine că Ion Zghibartă în perioada 01 noiembrie 1974- 25 ianuarie 1978 a activat în lucrări de subteran, Ministerul Afacerilor Interne urma să includă perioada 01 noiembrie 1974 - 25 ianuarie 1978 în vechimea în serviciu cu înlesniri.

Astfel, instanța de recurs reține ca întemeiată pretenția privind obligarea Ministerului Afacerilor Interne să includă cu înlesniri perioada 01 noiembrie 1974- 25 ianuarie 1978 (3 ani 2 luni 24 zile), în calculul total al vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în cadrul organelor afacerilor interne, ori Ministerul Afacerilor Interne este organul cu atribuții de stabilire și calculare a vechimii în muncă.

La caz, se mai reține că, organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei recurentului, care la data stabilirii acesteia, 14 decembrie 1998 era Ministerul Afacerilor Interne, în mod eronat a stabilit că, vechimea în muncă a lui Ion Zghibartă constituie 27 ani 02 luni și 10 zile. Această concluzie a autorității publice contravine normelor legale enunțate supra care prevăd expres înlesniri pentru perioada lucrărilor subterane, conform carora perioada 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978, urma a fi calculată cu înlesniri ca fiind nu 3 ani 2 luni 24 zile, dar 6 ani 5 luni 16 zile. Respectiv, la data 14 decembrie 1998, adică la data stabilirii pensiei recurentului, stagiul vechimii în muncă al acestuia constituia 30 ani 05 luni și 04 zile.

În circumstanțele stabilite supra, Colegiu conchide că pretenția recurentului privind obligarea calculării de către Ministerul Afacerilor Interne a vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în cadrul organelor afacerilor interne, începând cu momentul pensionării – 14 decembrie 1998 – în mărime de 27 ani 2 luni 10 zile a fost satisfăcută de către Ministerul Afacerilor Interne anterior adresării lui Ion Zghibartă în instanța de judecată, fapt confirmat prin calculul vechimii în serviciu a recurentului, anexat la materialele cauzei, conform căruia vechimea în serviciu

pentru stabilirea pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne a lui Ion Zghibartă constituia 27 ani 2 luni 10 zile (f.d.97-98 vol. I).

Conform art. 2 alin. (1) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Art. 14 al Legii menționate supra stabilește că mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art.13 lit.a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit.a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume; b) pentru militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime totală în muncă de cel puțin 25 de ani calendaristici, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciu militar sau în serviciu în organele afacerilor interne (art.13, lit.b), c) și d): pentru vechime totală în muncă de 25 de ani – 50 procente și pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 25 de ani – 1 procent din suma respectivă a soldei sau a salariului, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, Ministerul Afacerilor Interne, lui Ion Zghibartă i-a fost achitată o pensie mai mică începând cu data stabilirii pensiei, 14 decembrie 1998 până în prezent.

Conform art. 54 al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Art. 48 din Legea enunțată (în redacția Legii nr. 282 din 16 decembrie 2016, în vigoare la data pronunțării hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru) prevede că, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au

îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Conform pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat transmit Casei Naționale de Asigurări Sociale, până la 30 iunie 2017, conform graficului stabilit de către Casa Națională de Asigurări Sociale, documentele și informația, în format electronic, privind stabilirea pensiilor, alocațiilor lunare de stat, alocațiilor lunare nominale pentru merite deosebite față de stat ale beneficiarilor de pensii, stabilite până la 31 decembrie 2016. Instituțiile menționate la pct.1 al prezentei Hotărâri prezintă Casei Naționale de Asigurări Sociale listele beneficiarilor de pensii și prestații sociale, pe suport de hârtie și în format electronic, în mărimile stabilite până la 31 decembrie 2016. Casa Națională de Asigurări Sociale va efectua plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile menționate la pct.1. Datoriile acumulate la plata pensiilor și prestațiilor sociale către beneficiari la data de 01 ianuarie 2017 vor fi achitate din contul transferurilor de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat.

În contextul celor expuse, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că Casa Națională de Asigurări Sociale este organul abilitat să-i stabilească recurentului: pensia în mărime de 75%, cu adausurile, sporurile și indexațiile, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, 14 decembrie 1998, reieșind din calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani (71%) și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%), să-i stabilească și achite restanța și diferența pensiei cu sporurile și indexațiile ce i se cuvin, conform prevederilor legale în vigoare, începând cu momentul ieșirii la pensie 14 decembrie 1998 și să-i stabilească și achite pensia cu sporurile și indexațiile ce i se cuvin lui Ion Zghibartă, cu indexarea acestora, conform prevederilor legislației în vigoare.

Cu referire la tardivitatea acțiunii înaintate de Ion Zghibartă Colegiul accentuează că dreptul reclamantului pretins a fi încălcat este un drept constituțional, prevăzut la art. 47 din Constituția Republicii Moldova și nu poate fi restricționat sau limitat, deoarece se aduce atingere atât dreptului de proprietate, cât și dreptului la asistență și protecție socială, garantat de Constituția Republicii Moldova.

Chiar dacă dreptul la pensie nu este un drept de sine stătător, consacrat și apărut de CEDO, grație caracterului patrimonial al prestațiilor sociale, a fost asimilat de către Curte, fapt detaliat supra, unui drept de proprietate (proces denumit „socializare a noțiunii de bunuri”), iar, în consecință, protecția dreptului la pensie oferită de art. 47 din Constituție, este suplimentată cu protecția oferită de art. 46 din Constituție și art. 1 al Protocolului 1 al CEDO.

În acest sens, Colegiul reține că CtEDO a relevat că în cazul în care cuantumul unui drept salarial sau unei pensii stabilite este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată (a se vedea *mutatis mutandis* Rasmussen v. Polonia, hotărârea din data de 28 aprilie 2009, § 71). Or, o condiție esențială pentru ca ingerința să fie considerată drept compatibilă cu art.1 din Protocolul nr.1 este faptul că aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să servească unui interes public legitim.

De altfel, drepturile sociale sunt acele drepturi care asigură accesul la resurse indispensabile existenței și dezvoltării ființei umane din punct de vedere economic, social și cultural. Prin natura sa social-juridică, pensia este sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor.

În atare circumstanțe, pornind de la faptul că statul are obligația de a lua măsuri pentru a asigura un nivel de trai decent, accesul titularului la un „drept dobândit” nu urmează a fi îngreunat. Beneficiarul de pensie urmează în orice moment și fără anumite condiții să beneficieze de resursele financiare prestabilite, care sunt destinate pentru asigurarea mijloacelor de subzistență și a unui nivel de trai decent. Astfel, atingerea adusă dreptului la pensia neîncasată, poate fi de asemenea calificată ca o încălcare a dreptului la un trai decent. Or, scopul pensiei este acela de a compensa în perioada pasivă a vieții persoanei asigurate contribuțiile vărsate de către acesta la bugetul asigurărilor sociale de stat în temeiul principiului contributivității și de a asigura mijloacele de subzistență a celor care au dobândit acest drept în condițiile legii.

Aici este de remarcat că Curtea Constituțională în Hotărârea nr.27 din data de 18 mai 1999 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, a reținut că în Legea nr.156-XIV este consacrată și destinația specială a contribuțiilor de asigurări sociale: veniturile din fondul de pensii pot fi utilizate numai pentru plata pensiilor. [...] Astfel, prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana practic își câștigă dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității. [...] Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să-i plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind întrunite și indisolubil legate.

Or, drepturile ce decurg din asigurările sociale aflate în plată, sunt drepturi legal câștigate, ceea ce exclude posibilitatea eliminării sau diminuării lor, inclusiv și diminuării temporale.

Ținând cont de cele reținute supra, instanța de recurs relevă că refuzurile Ministerului Afacerilor Interne, expus prin scrisoarea nr. 10/G-A/p-743/16 din

14 decembrie 2016 și a Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus prin scrisoarea nr. G-526/18 din 05 martie 2018 sunt ilegale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, răspunsul unei autorități publice cuprinde punctul de vedere cu privire la interpretarea unei legi sau a unui act administrativ, precum și atestă date existente în evidența unei autorități publice și nu poate fi considerat drept un act administrativ producător de efecte juridice, iar dacă autoritatea publică refuză emiterea unui act administrativ sau eliberarea unor acte, precum și în cazul în care cererea nu este examinată în termenul legal, persoana poate contesta inacțiunile autorității publice, care sunt asimilate actului administrativ.

În acest sens scrisoarea nr. 10/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016 a Ministerului Afacerilor Interne și scrisoarea nr. G-526/18 din 05 martie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, constituie deciziile acestora privind refuzul în satisfacerea pretențiilor înaintate de Ion Zghibartă și în prezenta cauză.

La fel, instanța de recurs reține că Ministerul Afacerilor Interne neîntemeiat nu a examinat cererea prealabilă depusă de Ion Zghibartă ori, cerința privind calcularea corectă a vechimii totale de activitate pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne, inclusiv prin includerea cu înlesniri a perioadei 01 noiembrie 1974 – 25 ianuarie 1978, 3 ani 2 luni 24 zile, care i-a fost calculată doar ordinar, deși urma a-i fi calculată dublu, a fost înaintată pentru prima oară și Ministerul Afacerilor Interne urma să se expună asupra acesteia.

Cu referire la cerința lui Ion Zghibartă cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de recurs relevă că aceasta este întemeiată și urmează a fi admisă.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Iar, art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Instanța de recurs menționează că reclamantul Ion Zghibartă a fost reprezentat în litigiul dedus judecății de avocatul Valentin Găină, în baza mandatului avocațial MA 0057687 din 25 decembrie 2016, fiind prezentat bonul de plată a serviciilor prestate în mărime de 3000 lei (f.d.190 vol. I).

Respectiv, Colegiul conchide de a încasa în beneficiul lui Ion Zghibartă cheltuielile de judecată în mod solidar din contul Ministerului Afacerilor Interne și a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în

instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din data de 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Ion Zghibartă, reprezentat de avocatul Valentin Găină.

În conformitate cu art. 247, 248 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se casează integral decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Zghibartă împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea și achitarea pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se emite o nouă decizie după cum urmează:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ion Zghibartă împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casei Naționale

de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea și achitarea pensiei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se constată ilegalitatea refuzurilor Ministerului Afacerilor Interne, expus prin scrisoarea nr. 1O/G-A/p-743/16 din 14 decembrie 2016 și Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus prin scrisoarea nr. G-526/18 din 05 martie 2018.

Se obligă Ministerul Afacerilor Interne să includă în conformitate cu prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, perioada 01 noiembrie 1974- 25 ianuarie 1978, cu înlesniri, în calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne lui Ion Zghibartă.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească pensia în mărime de 75%, cu sporurile și indexațiile ce se cuvin lui Ion Zghibartă, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, 14 decembrie 1998, reieșind din calculul total al vechimii în serviciu acumulată pentru stabilirea pensiei în organele afacerilor interne în mărime de 27 ani (71%) și motivul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă (5%).

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite lui Ion Zghibartă restanța și diferența pensiei cu sporurile și indexațiile ce se cuvin, în conformitate cu prevederile legale, începând cu momentul ieșirii la pensie, 14 decembrie 1998.

Se obligă Casa Națională de Asigurări să stabilească și să achite pensia cu sporurile și indexațiile ce se cuvin lui Ion Zghibartă, cu indexarea acestora conform prevederilor legislației în vigoare.

Se încasează în mod solidar din contul Ministerului Afacerilor Interne și Casei Națională de Asigurări Sociale, în beneficiul lui Ion Zghibartă cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei.

În rest, pretențiile reclamantului Ion Zghibartă se resping.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh

Dumitru Mardari

Nina Vascan